

U r e d n i š t v o
KOČLJIVA VPRAŠANJA
o d g o v a r j a

Vprašanje:

Franc Šetinc vam je (Kapljam) zelo zameril, ker ste se obregnili ob njegove "Pogovore z bralci", saj pravi:

"Ne vem, zakaj so tisti, ki ne soglašajo z mojimi stališči, tako nestrpni. Samo opredeljujem se do stališč bralcev: včasih se ujamemo, včasih pa tudi ne. Ne vem, zakaj bi morali zmerom enako misliti in čutiti. Če se kdaj motim, ako moja stališča niso pravilna, me bralci že sami popravijo in zavrnejo, za to res ni potreben razsodnik. Razen če ta nestrpnost izvira iz aprioristične sodbe, češ, vse, kar se ne sklada s pozicijo "Kapelj", je slabo, zmotno, birokratsko, nedemokratično, neumno in ne vem kaj vse še." (Delo, 1/3-68)

Mu boste kaj odgovorili?

67

Odgovor:

Ne bomo. Stvar je namreč jasna. Če se Šetinc moti, ako njegova stališča niso pravilna, ga smejo popraviti ali zavrniti le bralci, to pa očitno niso vsi, ki rubriko berejo, ampak le tisti, ki mu pišejo pisma. Dovoljuje torej le kritiko, ki gre skozi njegovo cenzuro, kritiko, ki jo objavi ali pa (ker ni prostora!) tudi ne. Na vsak način zelo demokratičen dialog, v katerega se niti ne bi vtikali, če ne bi rubrika obravnavala vprašanj, ki se tičejo nas vseh, tudi "nebralcev" (!), vprašanj, o katerih smo mislili, da imamo pravico in dolžnost povedati svoje mnenje vsi. Zdaj vemo, da te pravice nimamo! Šetinc nas je napodil z nestrpneži in razsodniki. Sam se do tujih stališč "opredeljuje", če se opredeljuje do njegovih stališč kdo drug, je nestrpen. Sam izbira pisma (ali dele pisem), ki so primerna za objavo, ter s tem resnično opravlja vlogo "razsod-

nika", a to očita drugim! Skozi svojo rubriko ustvarja javno mnenje, zraven pa se pritožuje, da ima po mišljenju nekaterih "vsakdo pravico izreči in zapisati v pogovoru kakršnokoli stališče, le on ne sme imeti svojega mnenja"!

Kaj naj mu torej odgovorimo? Lahko bi ga kvečjemu vprašali, kje smo v "Kapljah" zapisali, da je vse, kar se ne sklada z našimi pogledi, "slabo, zmotno, birokratsko, nedemokratično, neumno in ne vem kaj vse še"?! Ker tega nismo zapisali (niti to ne sledi iz objavljenih prispevkov), res ne vemo, čemu in s kakšno pravico nam je (zaenkrat še pogojno) naprtil nekaj, kar z našo "pozicijo" nima nobene zveze!

2 Vprašanje:

Kako si razlagate, zakaj so Kosovelovi Integrali izšli s štiridesetletno zamudo?

68 Odgovor:

Tega tudi mi ne vemo, lahko pa vam v razmišljanje citiramo dvojce značilnih mest iz uvodne študije v Integralu, ki jo je napisal Anton Ocvirk:

"Kosovelove pesmi sodijo med umetnine, ki jim ni bilo dano, da bi nas bile takoj priklenile nase, ker pač nismo kdove zakaj odkrili njihove prave vrednosti in pomena, zato pa nas danes tem bolj presenečajo po svoji globini, čustveni pristnosti, tudi živosti in modernosti, čim bolj se nam v spominu odmika pesnikov telesni obraz. (Str.7)

"Še vedno se zdi človeku nerazumljivo, naj sklepa tudi tako previdno, od kod neki pri njem (Kosovelu) toliko omahovanja pri takšni nenavadni obilici popolnoma novih lirskih umetnin. Ali se mar ni zavedal njihove teže in pomena, da ni planil z njimi na dan vsaj tja proti koncu 1925. leta?" (Str.8-9) (Vsa mesta smo podčrtali mi.)

